Szükséges-e a forintosítással érintett, és a forintosítás pillanatában a pénzügyi beszámoló összeállítása céljából nemteljesítőként nyilvántartott hiteleket az IFRS 9 szerint (IFRS 9 B5.5.26.) értékvesztettként keletkeztetettnek minősíteni?

Az IFRS 9 B5.5.26. szerint: „...*Mindazonáltal az eredeti pénzügyi eszköz kivezetését eredményező módosítást követő bizonyos szokatlan körülmények között előfordulhat, hogy a bizonyítékok arra utalnak, hogy a módosított pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítéskor értékvesztett – ez esetben a pénzügyi eszközt keletkeztetett értékvesztett pénzügyi eszközként kell megjeleníteni. Ez például olyan helyzetben fordulhat elő, amikor értékcsökkenést elszenvedett eszköz számottevő módosítására került sor, ami az eredeti pénzügyi eszköz kivezetését eredményezte. Ez esetben előfordulhat, hogy a módosítás olyan új pénzügyi eszközt eredményez, amely kezdeti megjelenítéskor értékvesztett.*"

Az IFRS 9 „A" függeléke szerint: „*vásárolt vagy keletkeztetett pénzügyi eszköz, amely már a kezdeti megjelenítéskor értékvesztett*" (azaz teljesíti az értékvesztett pénzügyi eszköz definícióját).

Az IFRS9 magyarázata szerint (*BC5.216.) „The IASB noted that, while the scope of the requirements for financial assets that are credit-impaired at initial recognition usually relates to purchased financial assets, in unusual circumstances financial assets could be originated that would be within this scope. However, this does not mean that all financial assets originated at a high credit risk are within the scope—the financial assets have to be credit-impaired on initial recognition. In confirming that a financial asset could be credit-impaired on origination the IASB focussed on the potential for the modification of contractual cash flows to result in derecognition. The IASB considered an example in which a substantial modification of a distressed asset resulted in derecognition of the original financial asset. Such a case is an example of the rare situation in which a newly originated financial asset may be credit-impaired—it would be possible for the modification to constitute objective evidence that the new asset is credit-impaired at initial recognition."* Azaz a bekerüléskor már értékvesztett pénzügyi eszköz jellemzőbb vásárolt instrumentum esetén, de kibocsátott instrumentum is tartozhat ebbe a kategóriába.

A forintosítással érintett, a forintosítás pillanatában nem teljesítő hitelek esetén szükséges tehát annak mérlegelése, hogy azok teljesítik-e az értékvesztett pénzügyi eszköz definícióját: „*A pénzügyi eszköz értékvesztettnek minősül, ha bekövetkezett egy vagy több olyan esemény, amely káros hatással van a pénzügyi eszköz becsült jövőbeli cash flow-ira. A pénzügyi eszköz értékvesztettségére utaló bizonyítékok közé tartoznak a következő eseményekre vonatkozó megfigyelhető adatok:*

a) a kibocsátó vagy hitelfelvevő jelentős pénzügyi nehézségei;

b) szerződésszegés, például nemteljesítés vagy késedelmes esemény;

c) a hitelező a hitelfelvevő pénzügyi nehézségeivel kapcsolatos gazdasági vagy szerződéses okokból olyan engedményt tett a hitelfelvevőnek, amelyet máskülönben nem mérlegelne;

d) valószínűvé válik, hogy a hitelfelvevő csődbe megy vagy egyéb pénzügyi átalakításra szorul;

e) az adott pénzügyi eszköz aktív piacának pénzügyi nehézségek miatti megszűnése; vagy

f) pénzügyi eszköznek a felmerült hitelezési veszteséget tükröző nagymértékű diszkont melletti vásárlása vagy keletkeztetése.

Előfordulhat, hogy nem lehet egyetlen elkülönült eseményt azonosítani – ilyenkor a pénzügyi eszköz értékvesztetté válását több esemény együttes hatása okozhatta." (IFRS9 „A" függelék)

Ennek értelmében szükséges a kibocsátott hitelek vizsgálata abból a szempontból, hogy azok értékvesztettnek minősülnek-e a forintosításkor.

A fenti szempontok mérlegelése alapján dönthető el, hogy mely, a forintosítás pillanatában nem teljesítő hiteleket/hitelportfoliókat kell értékvesztettként keletkeztetettnek („POCI" besorolásúnak) minősíteni.

A Magyar Nemzeti Bank tapasztalatai azt mutatják, hogy a forintosítás idején számviteli nem teljesítő forintosított hitelek esetében az IFRS, illetőleg az IFRS9 alkalmazásának 2018. január 1-jei kezdeti időpontjában az intézmények többsége a fenti IASB BC5.216. állásfoglalással egyező módon, a fenti körülmények legalább egyikének fennállása esetén ezen ügyleteket POCI kategóriába sorolta. A fenti IASB BC5.216. állásfoglalást irányadónak tekintve az MNB egyértelmű jó gyakorlatnak tartja a forintosítás idején számviteli nem teljesítő portfóliók POCI kategóriába sorolását, és az akként való nyilvántartását egészen ezen ügyletek kivezetéséig.

A Magyar Nemzeti Bank álláspontja szerint, a forintosítás idején számviteli nem teljesítő portfóliók POCI kategóriába sorolása alól az IFRS9 standard egy esetben ad nevesített mentesítést. Az IFRS9 standard 7.2.20.pontja kimondja, hogy abban az esetben, ha a standard kezdeti alkalmazásakor indokolatlan erőfeszítést vagy költségráfordítást igényel az intézménytől annak megállapítása, hogy az adott ügylet hitelkockázatában a kezdeti megjelenítéshez képest jelentős emelkedés következett-e be, az adott ügyletet kivezetéséig élettartam veszteség kategóriába kell sorolni. Ennek megfelelően a Magyar Nemzeti Bank azt tartja jó gyakorlatnak, hogy abban az esetben, ha a forintosítás idején számviteli nem teljesítő portfóliók bizonyos halmazára vonatkozóan indokolatlan erőfeszítés vagy költségráfordítás nélkül nem érhető el azon információ, hogy a forintosítás időpontjában az ügyletek IFRS9 szerint értékvesztett és/vagy számvitelileg nem teljesítő kategóriába lettek volna sorolva, 2018. január 1-jén az intézmény az IFRS9 standard 7.2.20.pontjának alkalmazását tekinti irányadónak, mely szerint élettartam veszteség kategóriába kell sorolni ezen ügyleteket egészen az adott ügyletek kivezetéséig.